

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ –
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ
Војводе Степе 305, Београд

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ			
ПРИМЉЕНО:		12 APR 2018	
Сл. јед.	Број	Прилог	Вредност
	38/5		

Предмет: Реферат о урађеној докторској дисертацији кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац

На седници Наставно-научног већа Саобраћајног факултета Универзитета у Београду која је одржана 13. фебруара 2018. године донета је одлука број 38/4 од 22. фебруара 2018. године, којом је именована Комисија за преглед, оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац, под насловом "**Утицај карактеристика путева на перцепцију ризика и понашање возача**" у саставу:

1. Проф. др Светлана Чичевић, редовни професор Саобраћајног факултета Универзитета у Београду,
2. Проф. др Борис Антић, ванредни професор Саобраћајног факултета Универзитета у Београду,
3. Проф. др Миланко Чабаркапа, редовни професор на Одељењу за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду.

Након прегледа достављене Дисертације и других пратећих материјала и разговора са кандидаткињом, Комисија је сачинила следећи

РЕФЕРАТ

1. УВОД

1.1 Хронологија одобравања и израде дисертације

На основу предатих захтева кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац и донетих одлука од стране Универзитета у Београду и Саобраћајног факултета, хронологија одобравања и израде дисертације је следећа:

- 30.12.2013. године кандидаткиња, мр Марјана Чубранић-Добродолац, поднела је пријаву теме докторске дисертације Наставно-научном већу Саобраћајног факултета, уз захтев да се спроведе поступак за оцену подобности кандидата и предложене теме и за менторе предложила Проф. др Крсту Липовца, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета, и Проф. др Светлану Чичевић, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета;
- 19.2.2014. године на седници Наставно-научног већа Саобраћајног факултета донета је одлука о формирању Комисије за оцену подобности кандидаткиње и теме за израду докторске дисертације (одлука бр. 101/2 од 25.02.2014.);

- 26.02.2014. године Комисија за оцену подобности кандидата и теме за израду докторске дисертације поднела је позитиван извештај Наставно-научном већу Саобраћајног факултета (извештај бр. 101/3 од 06.03.2014.);
- 19.03.2014. године на седници Наставно-научног већа Саобраћајног факултета донета је одлука о прихватању позитивне оцене Комисије за оцену подобности кандидаткиње и теме и о предлогу да за ментора буду именовани Проф. др Крсто Липовац, редовни професор Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета, и Проф. др Светлана Чичевић, редовни професор Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета (одлука бр. 101/4 од 03.04.2014.);
- 12.05.2014. године на седници Већа научних области техничких наука Универзитета у Београду донета је одлука којом се даје сагласност на предлог теме докторске дисертације кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац, и на именовање ментора Проф. др Крсте Липовца, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета, и Проф. др Светлане Чичевић, редовног професора Универзитета у Београду - Саобраћајног факултета (одлука бр. 61206-1782/2014/3 од 12.05.2014.);
- 04.05.2017. године Проф. др Крсто Липовац је иступио са позиције коментара ове докторске дисертације дописом број 336/2 од 04.05.2017. године, што је евидентирано и на седници Наставно-научног већа Саобраћајног факултета која је одржана 09.05.2017. године. О овој промени је обавештено и Веће научних области техничких наука Универзитета у Београду дописом 336/3 од 15.05.2017. године;
- 28.12.2017. године кандидаткиња, мр Марјане Чубранић-Добродолац, поднела је неукоричени примерак завршене докторске дисертације уз захтев Наставно-научном већу Саобраћајног факултета за почетак поступка за оцену и одбрану докторске дисертације;
- 13.02.2018. на седници Наставно-научног већа Саобраћајног факултета донета је одлука о формирању Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац (одлука бр. 38/4 од 22.02.2018).

1.2 Научна област дисертације

Докторска дисертација под називом "Утицај карактеристика путева на перцепцију ризика и понашање возача" припада ужој научној области "Саобраћајна психологија и ергономија" за коју је матичан Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет.

Ментор, Проф. др Светлана Чичевић, редовни професор Универзитета у Београду – Саобраћајног факултета, бави се научно истраживачким радом из области саобраћајне психологије и ергономије. Као аутор или коаутор објавила је 4 међународне монографије, 5 националних монографија и преко 130 научних радова у часописима и зборницима са међународних и домаћих конференција, од којих је 13 у часописима са импакт фактором.

1.3. Биографски подаци о кандидаткињи

Мр Марјана Чубранић-Добродолац рођена је 07.04.1978. године у Пожаревцу. Гимназију је завршила у Петровцу на Млави. Дипломирала је психологију на Филозофском факултету Универзитета у Београду 2005. године. Одбранила је дипломски рад, са темом из области саобраћајне психологије: „Особине личности возача и саобраћајне незгоде“. Одбранила је магистарску тезу 2009. године на Факултету за пословне студије Мегатренд Универзитета у Београду. Назив магистарске тезе је „Значај интервјуа као методе професионалне селекције“.

Од 2005. године је била ангажована као сарадник у настави на Катедри за саобраћајну психологију на Саобраћајном факултету Универзитета у Београду, на следећим наставним предметима: Саобраћајна психологија, Основи ергономије, Саобраћајна психологија-понашање возача, Понашање корисника, Управљање људским ресурсима. У звање асистента изабрана је 2010. године. Њено просечно ангажовање по семестру је 15,8 часова недељно.

У својој досадашњој вишегодишњој педагошкој пракси позитивно је оцењивана у процесу евалуације наставног рада од стране студената, високим просечним оценама које се крећу у опсегу од 4,23 до 4,97.

Области интересовања кандидаткиње су: понашање возача, перцепција, професионална селекција кадрова, умор, стрес на раду, ергономија.

У досадашњем раду објавила је као аутор или коаутор 66 радова, од којих је 6 радова у међународним часописима који се реферишу у *Web of Science* индексној бази и имају *JCR* импакт фактор (М20), 33 рада у зборницима радова са међународних научних скупова (М30), 3 монографије националног значаја (М40), 6 радова у часописима националног значаја (М50) и 18 радова у зборницима скупова националног значаја (М60). Као члан истраживачког тима учествовала је у изради 9 научно-истраживачких и стручних пројеката. Члан је Друштва психолога Србије.

Кандидаткиња користи одговарајуће програмске пакете који су јој потребни у свом раду, као што су *MS Office*, *SPSS*, *MATLAB*, итд. Говори и пише енглески језик.

Удата је и мајка једног детета.

2. ОПИС ДИСЕРТАЦИЈЕ

2.1 Садржај дисертације

Докторска дисертација кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац написана је у складу са "Упутством за обликовање докторске дисертације" које је усвојио Сенат Универзитета у Београду у оквиру "Упутства за формирање репозиторијума докторских дисертација".

Дисертација је написана латиничним писмом, једнострано на 466 стране укључујући референтну литературу и Прилоге. У текст је укључено 105 табела и 173 слике. Поред општих делова (насловна страна на српском и енглеском језику, страна са информацијама о ментору и члановима комисије, цитат, посвета, резиме и кључне речи на српском и енглеском језику, научна област, ужа научна област, УДК број, садржај,

преглед табела и преглед слика) дисертација садржи 16 структурних целина: дванаест поглавља, литературу и три прилога под следећим називима:

1. Уводна разматрања;
2. Фактори безбедности саобраћаја;
3. Провера безбедности саобраћаја на деоници државног пута IB реда број 22 (од насеља Жарково до изласка из насеља Ћелије);
4. Методологија истраживања ставова возача у вези са перцепцијом ризика и карактеристикама пута;
5. Дескриптивна статистика и непарематарски тестови за анализу узорка;
6. Корелације импулсивности, агресивности, ставова према ризику и самопроцене возачких способности;
7. Примена хијерархијске регресионе анализе у формирању модела перцепције ризика и понашања возача;
8. Примена регресионе анализе у формирању модела перцепције ризика на путу и понашања возача;
9. Бинарна логистичка регресија;
10. Модели за процену склоности ка саобраћајним незгодама базирани на коришћењу инструмената за процену карактеристика личности и примени фази логике;
11. Модели за процену склоности ка саобраћајним незгодама базирани на анализи карактеристика изабране деонице пута и примени фази логике;
12. Закључна разматрања, дискусија и правци будућих истраживања
13. Литература
14. Прилог А
15. Прилог Б
16. Прилог Ц

Биографија аутора, Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада и Изјава о коришћењу су дате на крају дисертације.

Основни корпус дисертације (дванаест поглавља и релевантна литература) омогућава континуитет у упознавању са докторским радом и резултатима, док прилози дају комплетну информацију о истраживањима и резултатима за поједине детаље.

Према структури рада, примењеним научним методама и постигнутим резултатима, дисертација у потпуности задовољава критеријуме и стандарде предвиђене за овакву врсту научног рада.

2.2. Кратак приказ појединачних поглавља

Прво поглавље дисертације обухвата уводна разматрања у којима се упућује на значај и димензије проблематике која је од интереса за докторску дисертацију, затим приказе истраживачких циљева и дефинисање предмета рада, као и дефинисану структуру дисертације.

У **другом поглављу**, детаљно је представљен преглед литературе из области понашања возача, као и модели карактеристични за кориснике путева. Са друге стране, у овом поглављу дат је и приказ утицаја фактора пут у инциденти саобраћајних незгода, као и приказ међусобног утицаја свих фактора који доприносе смањењу безбедности. Посебно је апострофиран значај истовременог сагледавања утицаја свих фактора који утичу на безбедност саобраћаја, са нагласком на интеракцију фактора човек-пут. Такође, у овом поглављу резултати анализе постојеће литературе су систематизовани и дискутовани у виду свеобухватног литерарног прегледа. Истраживања обухваћена овим поглављем дисертације су публикована у радовима 22-3, 33-14, 64-1, 64-5, 64-7, 64-9, 64-10 и 64-12 (ознаке радова и библиографија налазе се у секцији 4.3 овог реферата).

Треће поглавље дисертације односи се на резултате теренских истраживања спроведених са циљем да се реализује провера безбедности саобраћаја на државном путу IB реда број 22, уз примену *RSI (Road Safety Inspection)* методе као алата процене. Анализирани су најрелевантнији елементи пута у оквиру разматране деонице, кроз фото и видео снимке настале мерењима на терену, као и дате препоруке за унапређење разматраних проблема. У овом поглављу предочени су и објективни индикатори безбедности који се односе на укупан број саобраћајних незгода на посматраној деоници, као и подаци који упућују на просечан годишњи проток возила на овој деоници, за период посматрања који се односи на 2016. годину. Резултати добијени у студији која је представљена у овом поглављу дисертације објављени су у раду 33-13.

Четврто поглавље подразумева дефинисање методологије за процену параметара понашања возача који су обухваћени предметом истраживања. У оквиру овог поглавља дат је детаљан опис узорка истраживања који обухвата 305 возача, објашњење процедуре спровођења анкетног истраживања, описани су инструменти за процену понашања, перцепцију опасних места и елемената посматране деонице пута. Такође, описане су статистичке методе које су коришћене у сврхе анализе ових параметара понашања.

Пето поглавље својим садржајем, базирано на предложеној методологији процене из претходног поглавља, обухвата приказ дескриптивних показатеља узорка на нивоу најзначајнијих података за све мерне инструменте. Такође, ово поглавље садржи и резултате примене непараметријских статистичких метода за процену резултата мерења. Непараметарским методама анализирани су најрелевантније варијабле које могу имати утицај на формирање модела перцепције и понашања возача у оквиру наредних поглавља.

У оквиру **шестог поглавља** предочене су добијене релације између понашања мереног помоћу четири инструмента за процену карактеристика личности. Корелације између упитника, како за димензије понашања обухваћене групама питања, тако и за укупне скорове остварене на упитницима изражене су Пирсоновим коефицијентима корелације, што је овом поглављу детаљно представљено кроз табеле повезаности, али и дискутовано у пратећем тексту на крају поглавља. Анализирани подаци приказани су у виду корелационих матрица у табеларним приказима. Добијени резултати корелационе анализе из овог поглавља објављени су у раду 33-7.

Седмо поглавље представља реализацију и евалуацију новонасталих модела за процену понашања у саобраћају. Поглављем је обухваћена примена хијерархијске регресионе анализе у циљу формирања модела понашања посматраног узорка у односу

на облике понашања који могу да објасне природу небезбедног понашања у саобраћају. За сваки од формираних модела вршена је евалуација применом *ANOVA* методе. Добијени приказани подаци сугеришу на високу предиктивну вредност појединих добијених модела у објашњању настанка саобраћајних незгода. На крају овог поглавља дата је дискусија и интерпретација описаних модела за предикцију саобраћајних незгода. Резултати из овог поглавља објављени су у оквиру радова 23-1 и 33-12.

Осмо поглавље дисертације представља формирање модела перцепције опасних места, као и елемената путева на деоници која је предмет истраживања применом стандардне линеарне регресије. У оквиру поглавља представљено је више модела који су укључивали различите релевантне зависне и независне варијабле и њихове сложене међусобне асоцијације. Важно је истаћи да је у оквиру овог поглавља формирано и приказано више модела перцепције ризика, узевши у обзир, са једне стране, различите конструисане инструменте за процену карактеристика пута, и укупан број доживљених незгода у возачком искуству, тј. укупан број доживљених незгода на посматраној деоници пута, са друге стране. За сваки од анализираних модела перцепције возача предочене су варијације у односу на различите категорије возача у посматраном узорку (возачи путничких возила, возачи камиона, возачи аутобуса). Након презентовања модела дата је дискусија и тумачење добијених резултата процене. Резултати из осмог поглавља публиковани су у оквиру радова 33-2 и 64-4.

У **деветом поглављу** примењена је бинарна логистичка регресиона анализа која је омогућила јаснији увид по питању утицаја предикторских варијабли, овог пута заједно разматраних, у односу на доживљавање саобраћајних незгода, као зависну варијаблу. Ова статистичка анализа послужила је као потпора стандардној линеарној и хијерархијској регресионој анализи јер су добијени резултати потврдили претходно установљене правилности. Када је реч о првом моделу, који као независне категоријске варијабле разматра скорове постигнуте на упитницима, постигнут је висок ниво предикције незгода у саобраћају. За други формирано модел, који узима у обзир оцене добијене из упитника о процени ризика опасних места и оцене добијене из упитника у вези са карактеристикама разматране деонице пута, анализе показују да није постигнута висока предиктивна способност модела као целине, али су врло добро детектовани возачи који нису били учесници у саобраћајним незгодама.

У **десетом поглављу** предложени су и тестирани различити фази логички модели чијом применом се долази до информације о склоности појединца ка саобраћајним незгодама. Као улазне променљиве коришћени су скорови постигнути на коришћеним инструментима за процену личности, а излазна променљива се односила на број саобраћајних незгода. Тестирани су различити типови фази логичких система у зависности који од коришћених инструмената за процену личности су укључени у анализу. Затим, тестирани су модели у којима су домени функција припадности дефинисани на основу података из емпиријског истраживања у оквиру докторске дисертације, као и они у којима су ови домени дефинисани на основу података из литературе о вредностима скорова постигнутих на коришћеним инструментима за процену личности. Поред тога, тестирани су и различити модели у зависности од различитог облика функција припадности којима се описују улазне и излазне варијабле. Том приликом су тестиране све могућности у смислу облика који коришћени софтвер нуди. На крају, извршено је фино подешавање фази логичког система који се показао као најбољи што је постигнуто тестирањем различитих метода дефазификације, као и финим подешавањем домена функција припадности. На описани начин, дефинисано је 308 фази логичких система, а сваки од њих је тестиран на узорку од 305 испитаника. Дакле, са циљем да се дође до закључка који фази логички систем

даје најбољи резултат у смислу процене склоности појединца ка учествовању у саобраћајним незгодама, у анализу је уврштено 93.940 резултата фази логичких система. Доказано је да најбоље резултате даје фази логички систем који као улазне променљиве користи сва четири инструментима за процену личности. Део ових резултата је публикован у раду 33-1.

У **једанаестом поглављу** предложени су модели чијом применом се долази до информације о склоности појединца ка саобраћајним незгодама на одређеној деоници пута. Овде су улазне варијабле засноване на резултатима процене опасних места на посматраној деоници пута и карактеристика пута, као и на учесталости коришћења посматране деонице. Излазна варијабла је број саобраћајних незгода. По сличној методологији као у поглављу десет, у једанаестом поглављу је дефинисано 134 фази логичка система, а сваки од њих је тестиран на узорку од 305 испитаника. Дакле, у овом поглављу, у анализу је уврштено 40.870 резултата фази логичких система.

У **дванаестом поглављу** разматране су могућности примене и потенцијалне користи новокреираних модела. Очекиване користи усмерене су ка унапређењу теоријских модела и практичној примени новокреираних модела, што би могло резултовати повећањем безбедности у саобраћају. Предложени модели могу наћи своју примену при процесу обуке кандидата за возачку дозволу, спровођењу различитих програма едукације возача, усавршавању процедура професионалне селекције возача, итд. Коначно, примена предложених модела допринела би смањењу укупних друштвено-економских последица саобраћајних незгода. Ово поглавље садржи концизне закључке дисертације као и правце даљег истраживања у разматраној области.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

3.1 Савременост и оригиналност

Угроженост људи у саобраћајним незгодама представља један од највећих проблема данашњице. У дисертацији су детаљно разматрани најзначајнији аспекти људског понашања који утичу на обликовање перцепције приликом процене ризичних деоница пута. На основу опсежне статистичке анализе и уз примену одговарајућих математичких и софтверских алата, у дисертацији је креирано и предложено неколико оригиналних модела понашања возача заснованих на опсервираним понашањима за која је утврђено да играју значајну улогу у настанку саобраћајних незгода. У добијеним моделима имплементирани су најзначајнији аспекти склоности возача ка ризику, који се на посредан начин, негативно одражавају на укупну безбедносну слику у саобраћају.

Анализом релевантне литературе закључено је да је проучавана тематика коју обрађује докторска дисертација веома актуелна у области саобраћајне психологије и безбедности саобраћаја. Такође, предложени модели су нови и примењиви, на основу чега произилази да ова докторска дисертација представља оригиналан научно-истраживачки рад којим се остварује значајан научни допринос у овој области.

3.2 Осврт на референтну и коришћену литературу

У дисертацији је дат свеобухватни приказ и критички осврт на референтну и коришћену литературу. Наведено је 267 научних референци. Литература је правилно реферисана и кандидаткиња је показала висок ниво познавања резултата истраживања у предметној области.

3.3 Опис и адекватност примењених научних метода

Како би се прикупили објективни показатељи који указују на карактеристике посматране деонице пута, вршена су теренска истраживања која су подразумевала примену видео и фото техника. Као оптималан алат за проактивну процену карактеристика пута, дефинисаног као високоризичног, употребљена је *RSI* метода за проверу безбедности саобраћаја. Пажња је усмерена на поједине опасности које су приликом анализе ове деонице уочене. Примена ове врсте превентивних мера представља најјефтиније и најефикасније средство за унапређење безбедности саобраћаја које би требало спроводити на почетку сваке озбиљније анализе ризичних деоница у саобраћају. За проучавану тему од изузетног је значаја ова илустрација одабране деонице, како би се стекао што бољи увид у реалне услове на терену.

Такође, у истраживању је коришћено више психолошких инструмената за процену понашања у вожњи, као и више новоформираних инструмената за мерење релевантних показатеља понашања возача. Сет анкетних образаца који су испитаници попуњавали састојао се од 9 упитника. Поред демографског упитника, упитника о историји вожње, упитника о понашању на деоници државног пута *IB* реда број 22, упитника у вези са перцепцијом опасности у циљу конструкције модела перцепције ризика, примењени су и специјално дизајнирани инструменти за процену ризика на опасним местима на *Ибарској* магистралаи, као и за процену елемената деонице државног пута *IB* реда број 22. Поред наведених инструмената, испитаници су попуњавали и четири упитника за процену особина личности и понашања у вожњи. И то: *BIS-11* упитник за процену импулсивности, *ADBQ* упитник за процену агресивног понашања у вожњи, *Manchester DAQ* упитник за процену ризика у вожњи и Упитник за самопроцену возачких способности.

Статистичка обрада података вршена је помоћу програмског пакета *IBM SPSS Statistics v.22*. Осим дескриптивне статистике, у обради података анализирана је и међусобна повезаност посматраних варијабли као и јачина корелације (одређивањем Пирсоновог коефицијената корелације). За проверу значајности разлике међу различитим варијаблама коришћен је Крускал-Волисов тест, док је у сврхе испитивања разлике у оквиру једне варијабле примењиван Хи-квадрат тест. Са циљем креирања оригиналних модела перцепције ризика и понашања возача, коришћене су следеће статистичке анализе: стандардна линеарна регресиона анализа, хијерархијска регресиона анализа, логистичка бинарна регресија, као и *ANOVA* тест за проверу ефикасности предложених модела. Модели за процену склоности ка саобраћајним незгодама који су базирани на примени фази логике решавани су и тестирани коришћењем *MATLAB*-а и *MS Excel*-а.

Изабране и коришћене методе су адекватне и у потпуности одговарају предмету и циљевима истраживања.

3.4 Применљивост остварених резултата

Смањење броја, као и последица саобраћајних незгода свакако представља један од виталних интереса сваког друштва. Отуда, брига за јавно здравље, али и економску добробит (смањењем или елиминисањем материјалних штета), остварује се, између осталог, проналажењем начина да се повећа безбедност свих учесника у саобраћају.

Постоји читав низ добро познатих објективних мера и интервенција којима се безбедност саобраћаја подиже на виши ниво, али у понашању људи, односно различитих категорија учесника у саобраћају, још увек постоје елементи који се опирају како самом мерењу, тако и контроли, а који доводе до саобраћајних незгода. Они обухватају читав спектар небезбедних понашања која су последица погрешних перцепција срединских услова, других учесника у саобраћајним ситуацијама, а поврх свега погрешног опажања и процене сопственог стања, мотива и понашања.

У покушајима да се истраже званични подаци о незгодама постало је очигледно да већина формалних извештаја не идентификује узрочнике, као што су склоност ка ризичном понашању, агресивност у вожњи и перцептивне омашке. Према томе, овакви подаци морају укључивати квантификацију релевантних варијабли која је неопходна како би се утицај људске природе на настанак незгода на неки начин операционализовао.

Услед тога, брига за добробит свих чланова друштвене заједнице и негативне економске последице ризичне вожње условљавају развој савремених тенденција истраживања са циљем да се што више приближи понекад чак и помало мистификована улога људског фактора у општој безбедности саобраћаја. Иако је са становишта истраживача који се баве саобраћајном психологијом препознато да је немогуће сагледати све ситуационе факторе који подстичу небезбедне акције учесника у вожњи, ипак се интерес стручне јавности све више усредсређује на објашњење синергијског дејства човека и осталих фактора безбедности саобраћаја, при чему се углавном мисли на факторе који потичу од заједничког деловања путних карактеристика и особина личности.

Овакве савремене тенденције у науци управо су представљале један од темеља мотивације за проучавање ове проблематике у оквиру докторске дисертације, која кроз теренска и анкетна истраживања даје теоријски и практични допринос у експланацији широког спектра фактора који утичу на понашање возача у саобраћају, те и на општу безбедност, самим тим.

Истраживање у оквиру ове докторске дисертације покренуто је са циљем да се предложи метод за процену ризичног понашања возача и да се на основу такве процене дефинише оптималан модел перцепције и самоперцепције ризика који би резултирао променама понашања возача на опасним местима на путу.

Резултати добијени провером безбедности саобраћаја, *RSI* методом, могли би да буду корисни у отклањању евентуалних недостатака који су упућени на рачун карактеристика овог дела пута, као и читаве деонице, како у виду спровођења мање опсежних мера, тако и у виду креирања темељнијих стратегија за побољшање својстава овог пута, што би се последично одразило и на унапређење безбедности.

Предложени модели перцепције ризика и понашања возача могли би да буду драгоцено средство за објашњење повезаности прекршаја и незгода у саобраћају, у циљу редуковања небезбедних стилова и маневара у вожњи. Уз помоћ предложених модела могуће је креирати квалитетније програме за превенцију незгода и кршење прописа, као и промовисање безбеднијих стилова вожње. Посебан значај предложени модели имали би у планирању програма за рехабилитацију возача којима је одузета возачка дозвола, са посебним освртом на младе возаче, код којих се бележи израженија склоност ка преузимању ризика у саобраћају. Са друге стране, предложени модели

могли би да буду од неизмерне користи у процесу професионалне селекције возача, примењујући је уз низ других алата за процену, а пре свега би се пуна корист ових модела могла очекивати уз упоредну примену са мерењима објективних показатеља психомоторних и когнитивних способности будућих професионалних возача. На сличан начин, уз предложену комбинацију релевантних алата, добијени модели би нашли своју примену приликом планирања програма за едукацију и обуку кандидата за стицање возачке дозволе.

3.5. Оцена достигнутих способности кандидата за самостални научни рад

На основу анализе докторске дисертације, као и верификације остварених резултата истраживања из оквира ове дисертације који су објављени у 2 научна рада у међународним часописима који се реферишу у *Web of Science* индексној бази и имају *JCR* импакт фактор (22-3, 23-1), 6 радова у зборницима радова са међународних научних скупова (33-1, 33-2, 33-7, 33-12, 33-13, 33-14) и 7 радова у зборницима скупова националног значаја (64-1, 64-4, 64-5, 64-7, 64-9, 64-10, 64-12), а такође, имајући у виду и комплетан опус публикованих радова, може се донети оцена о томе да је кандидаткиња несумњиво показала способност за самосталан научни рад.

4. ОСТВАРЕНИ НАУЧНИ ДОПРИНОС

4.1 Приказ остварених научних доприноса

На основу прегледа докторске дисертације кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац, Комисија закључује да су у њој остварени оригинални научни доприноси и издваја најважније:

- Дефинисана је оригинална методологија за процену понашања у вожњи која укључује сет од 9 мерних инструмената;
- Дефинисани су оригинални модели који доприносе свеобухватнијем објашњењу концепта склоности возача ка учествовању у саобраћајним незгодама и квантификују поменути склоност на основу познавања карактеристика личности које се односе на импулсивност, агресивност, склоност ка преузимању ризика у вожњи и ставовима о личним возачким компетенцијама;
- Дефинисани су оригинални модели за процену склоности возача ка учествовању у саобраћајним незгодама на основу процене ризика опасних места и елемената пута посматране деонице;
- Дефинисан је оригиналан модел за процену склоности возача ка саобраћајним незгодама који је базиран на коришћењу инструмената за процену карактеристика личности и примени фази логике. До оптималног модела се дошло поређењем 308 фази логичких система, односно анализом 93.940 резултата фази логичких система;
- Дефинисан је оригиналан модел за процену склоности возача ка саобраћајним незгодама који је базиран на анализи карактеристика изабране деонице пута и примени фази логике. Оптимални модел је дефинисан на основу поређења 134 фази логичка система, односно анализом 40.870 резултата фази логичких система.

Поред научних доприноса дисертације, остварени резултати омогућавају дефинисање нових праваца истраживања у области саобраћајне психологије и безбедности саобраћаја, као и практичну примену добијених резултата, посебно када је реч о анализи возача за потребе селекција, едукација и специјализованих тренинга.

Резултате истраживања из ове докторске дисертације кандидаткиња је објављивала и саопштавала, што је приказано у тачкама 2.2, 3.5 и 4.3 овог реферата.

4.2 Критичка анализа резултата истраживања

Комисија закључује да добијени резултати у дисертацији имају изузетан научни допринос који је представљен у тачки 4.1. Са друге стране, дисертација има и практичан значај јер значајно може унапредити постојеће програме едукације за обуку возача почетника, специјализоване програме за превенцију незгода, као и кршења прописа у саобраћају, рехабилитацију возача којима је одузета возачка дозвола, као и пружити подршку при дефинисању стратегије развоја у процесу професионалне селекције возача одређених категорија (видети тачку 3.4).

У научном смислу дисертација даје значајан допринос постојећем стању у области саобраћајне психологије и ергономије, као и у оквиру безбедности саобраћаја, јер су постављени задаци решени на оригиналан начин који прегледом референтне литературе до сада нису забележени. Додатно, остварени резултати омогућавају дефинисање нових праваца истраживања у овој области.

4.3 Верификација научних доприноса

Верификација научних доприноса остварених у оквиру ове докторске дисертације реализована је објављивањем резултата истраживања у међународним часописима и саопштавањем резултата истраживања на међународним и домаћим симпозијумима и конференцијама. Публикације које су везане за саму докторску дисертацију подразумевају 2 рада у међународним часописима који се реферишу у *Web of Science* индексној бази и имају *JCR* импакт фактор (22-3, 23-1), 6 радова у зборницима радова са међународних научних скупова (33-1, 33-2, 33-7, 33-12, 33-13, 33-14) и 7 радова у зборницима скупова националног значаја (64-1, 64-4, 64-5, 64-7, 64-9, 64-10, 64-12). У наставку следи комплетан опус публикованих радова кандидаткиње:

Категорија M21:

- 21-1. Dobrodolac, M., Marković, G., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Čičević, S. (2012). A Model for the Allocation of Limited Resources for Technological Improvement: A Case of Courier Service, *Engineering Economics* 23(4), 348 - 356, Print ISSN 1392-2785, Online ISSN 2029-5839, DOI: 10.5755/j01.ee.23.4.1502, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₂ = 0,972*

Категорија M22:

- 22-1. Dobrodolac, M., Švadlenka, L., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Čičević, S., Stanivuković, B. (2018). A model for the comparison of business units, *Personnel Review* 47(1), 150-165, DOI: 10.1108/PR-02-2016-0022, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₆ = 1,427*

- 22-2. Dobrodolac, M., Marković, D., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Denda, N. (2014). Using work stress measurement to develop and implement a TQM programme: a case of counter clerks in Serbian Post, *Total Quality Management and Business Excellence* 25(11-12), *Special Issue: Enhancing Quality and Employee Well-being*, 1262-1279, DOI: 10.1080/14783363.2012.704280, Print ISSN 1478-3363, Online ISSN 1478-3371, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₄ = 1,323*
- 22-3. **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Čičević, S., Dobrodolac, M., Nešić, M. (2013). The risks associated with using a mobile phone by young drivers, *Transport* 28(4), 381 – 388, ISSN 1648-4142, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₃ = 0,529*

Категорија М23:

- 23-1. **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Lipovac, K, Čičević, S., Antić, B. (2017). A model for traffic accidents prediction based on driver personality traits assessment, *Promet – Traffic and Transportation* 29(6), 631 – 642, DOI: 10.7307/ptt.v29i6.2495, ISSN 0353-5320, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₆ = 0,430*
- 23-2. Čičević, S., Tubić, V., Nešić, M., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2011). Young drivers perceptual learning style preferences and traffic accidents, *Promet – Traffic and Transportation* 23(3), 225 – 233, ISSN 0353-5320, *Thomson Reuters Web of Science IF₂₀₁₁ = 0,177*

Категорија М33:

- 33-1. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С. (2017). Модел за процену склоности ка саобраћајним незгодама базиран на коришћењу инструмената за процену карактеристика личности и понашања возача и примени фази логике, *Зборник радова VI међународна конференција „Безбједност саобраћаја у локалној заједници“*, 75-80, 26. и 27. октобар 2017, Бања Лука, БиХ.
- 33-2. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С. (2017). Утицај перцепције опасних места на инциденцију незгода у саобраћају, *Зборник радова V научно-стручни скуп „Пут и животна средина“*, 194-200, 28. и 29. септембар 2017, Вршац, Србија.
- 33-3. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А. (2017). Особине личности возача којима је одузета возачка дозвола, *Зборник радова VI међународна конференција „Безбједност саобраћаја у локалној заједници“*, 217-222, 26- 27. октобар 2017, Бања Лука, БиХ.
- 33-4. **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А. (2017). Утврђивање образовних потреба предавача теоријске обуке - упоредни приказ према управним окрузима, *Зборник радова XII међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“*, *Књига 1*, 171-180, 19 – 22. април 2017, Тара, Србија.
- 33-5. Липовац, К., **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А., Марковић, Н. (2017). Анализа образовних потреба деце предшколског и деце млађег школског узраста у области саобраћајног образовања, *Зборник радова XII међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“*, *Књига 1*, 21-30, 19 – 22. април 2017, Тара, Србија.

- 33-6. Антић, Б., Пешић, Д., **Чубранић-Добродолац, М.**, Петровић, М. (2016). Анализа компетенција лиценцираних предавача теоријске наставе у ауто-школама, *Зборник радова XIII међународни симпозијум „Превенција саобраћајних незгода на путевима“*, 123-128, 13. - 14. октобар, 2016, Нови Сад, Србија.
- 33-7. **Чубранић-Добродолац, М.**, Липовац, К., Чичевић, С. (2016). Однос између импулсивности као особине личности и агресивног понашања у вожњи, XI међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“, 161-167, 13.-16. април 2016, Врњачка Бања, Србија.
- 33-8. Čičević, S., Lipovac, K., Antić, B., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Trifunović, A. (2016). Risk perception among drivers with suspended driving licenses, *XI International Conference „Road safety in local community“, Conference proceedings*, 137-145, 13. - 16. april, Vrnjačka Banja, Serbia.
- 33-9. Trifunović, A., Lazarević, D., Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Dobrodolac, M. (2016). Assessment of spatial visualization capability and precision in geometrical shapes drawing, *The proceedings of 5th International Scientific Conference on Geometry and Graphics - moNGeometrija 2016*, 75 – 81, 23 – 26 June 2016, Belgrade, Serbia.
- 33-10. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А. (2015). Испитивање процене брзине кретања возила. X међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници, БСЛЗ 2015“, 251 - 360, 22. – 25. април 2015, Крагујевац, Србија.
- 33-11. Трифуновић, А., Вожни, В., Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2015). Примјена RSI – провјере безбједности саобраћаја на улици Војводе Степе пре и након реконструкције. *Међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“*, 75 - 82, 22. – 25. април 2015, Крагујевац, Србија.
- 33-12. **Čubranić Dobrodolac, M.**, Čičević, S., Nešić, M. (2015). The impact of impulsiveness on road traffic accidents and driver behavior, *11th International Conference, Days of applied psychology*, 67-69, Faculty of Philosophy, September 25th - 26th 2015, Niš, Serbia.
- 33-13. Липовац, К., **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А., Чичевић, С. (2015). Примена RSI - провере безбедности саобраћаја на деоници државног пута М22. *Зборник радова IV Међународне конференције Безбједност саобраћаја у локалној заједници*, 63-70, 29. и 30. октобар 2015, Бања Лука, БиХ.
- 33-14. **Чубранић-Добродолац, М.** Липовац, К., Чичевић, С., Тубић, В. (2014). Перцепција ризика возача и њен утицај на настанак саобраћајних незгода. *Зборник радова I српски конгрес о путевима*, 1098- 1105, 5. и 6. јун 2014, Београд, Србија.
- 33-15. Трифуновић, А., Вујанић, М., Пешић, Д., Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2014). Значај перцепције боја и просторних способности деце предшколског узраста са аспекта безбедности саобраћаја. *IX Међународна конференција „Безбедност саобраћаја у локалној заједници“*, Књига 2, 473-478, 9. - 11. април, 2014, Зајечар, Србија.
- 33-16. Trpković, A., Stanić, B., Pejčić Tarle, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2013). Traffic Design Improvements for Elderly Pedestrians, *The Proceedings of IV International Conference „Towards a Humane City“*, 87 - 94, Novi Sad, Serbia.

- 33-17. Trpković, A., Stanić, B., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2013). Aging Population - New Challenge for Traffic Engineers, International Conference "Sustainable Urban and Transport Planning", 177-186, Belgrade, Serbia.
- 33-18. Čičević, S., Dobrodolac, M., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2012). Work related stress of postal clerks, *The Proceedings of International Conference on Traffic and Transport Engineering – ICTTE Belgrade 2012*, 62- 63, Belgrade, Serbia.
- 33-19. Trpković, A., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Pejčić Tarle, S., Stanić, B. (2011). Traffic design for sustainable senior mobility, *The proceedings of 3rd International conference "Towards a Humane city"*, 221-229, Novi Sad, Serbia.
- 33-20. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Samčović, A. (2011). Student's attitudes towards learning in educational environment, *The 6th International Conference on Virtual Learning ICVL 2011*, 427-433, Bucharest, Romania.
- 33-21. **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Čičević, S., Dobrodolac, M., Samčović, A. (2011). Driver Distraction and In-vehicle Information System, *XLVI International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies - ICEST 2011*, 728-731, Niš, Serbia.
- 33-22. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Nešić, M. (2011). Analysis of Internet Use Among College Students, *XLVI International Scientific Conference on Information, Communication and Energy Systems and Technologies - ICEST 2011*, 337 - 340, Niš, Serbia.
- 33-23. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2011). Exploring The Youth Environmental Attitudes and Intentions to Travel Behaviour Change, *Shaping climate friendly transport in Europe: Key findings & future directions - REACT 2011*, 337-345, Belgrade, Serbia.
- 33-24. Dobrodolac, M., Marković, D., Blagojević, M., **Čubranić Dobrodolac, M.** (2010). Using Employees' Work Stress Measurement to Improve Business Process; Case Study of Postal Industry, *The first T.I.P. Conference-"Trends and Innovation for the Postal Market"*, Lausanne, Switzerland.
- 33-25. Čubranić-Dobrodolac, M., Čičević, S., Tubić, V. (2010). Older driver's road traffic accidents, *12th International Conference Dependability and quality management ICDQM-2010*, 332 – 340, Belgrade, Serbia.
- 33-26. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2010). Fatigue and drivers` safety, *12th International Conference Dependability and quality management, ICDQM-2010*, 350-357, Belgrade, Serbia.
- 33-27. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2009). Процењивање стреса возача, *II међународни научни симпозијум „Нови хоризонти саобраћаја и комуникација“*, 119 - 122, Универзитет у источном Сарајеву, Саобраћајни факултет, Добој.
- 33-28. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.** (2008). Distribution of Learning Styles Among Young Drivers, *"MicroCAD", International Scientific Conference*, 127 - 133, Miskolc, Hungary.
- 33-29. **Čubranić, M.**, Dobrodolac, M., Čičević, S. (2009). Kreiranje web upitnika za selekciju kadrova, *Proceedings of the 12th International Conference Dependability and Quality Management - ICDQM-2009*, 763 – 769, Belgrade, Serbia.

- 33-30. Čičević, S., Čubranić, M., Živanović, M. (2008). Prevencija saobraćajnih nezgoda na osnovu poznavanja stilova učenja vozača, *Proceedings of the 11th International Conference, Dependability and quality management ICDQM 2008*, 539 - 546, Belgrade, Serbia.

Категорија М34:

- 34-1. Чичевић, С., Трифуновић, А., **Чубранић-Добродолац, М.**, Нешић, М. (2014). Полне разлике у процени брзине кретања возила, "Наука и савремени универзитет 4" (НИСУН4), 75 – 76, Универзитет у Нишу - Филозофски факултет, 15. Новембар 2014, Ниш, Србија.
- 34-2. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С. (2011). Дистракције код возача условљене информационом системима у возилу, *VII Конференција са међународним учешћем „Дани примењене психологије“*, 57 - 57, Ниш, Србија.
- 34-3. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Нешић, М. (2011). Употреба информационо-комуникационих технологија међу студентима, *VII Конференција са међународним учешћем „Дани примењене психологије“*, 60-60, Ниш, Србија.

Категорија М42:

- 42-1. Липовац, К., Антић, Б., Давидовић, Ј., Смаиловић, Е., Петровић, Д., Симоновић, М., Антић, Д., Карличић, С., Кузманов, И., Тучић, Д., Тадић, С., Нововић, С., Гламочанин, Е., **Чубранић-Добродолац, М.**, Филиповић, Ф. (2015). Приручник за предаваче теоријске обуке у ауто-школама – Први циклус стручног усавршавања – саобраћај на раскрсници, публикација, 1. издање, 81 стр.

Категорија М45:

- 45-1. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2012). Ставови радника према сценарију промене радног места, *„Психички развој, ментално здравље и рад“*, 274 – 292, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Србија.
- 45-2. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С. (2012). Утицај умора возача на безбедност у саобраћају, *„Психички развој, ментално здравље и рад“*, 292 -308, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, Србија.

Категорија М52:

- 52-1. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2012). Утицај умора на безбедност возача на путевима, *Пут и саобраћај*, број 2, 15-25.
- 52-2. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2009). Повезаност стилова учења и саобраћајних незгода возача, *Техника – Саобраћај* 56(2), 13-22.

Категорија М53:

- 53-1. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Нешић, М. (2014). Употреба информационо - комуникационих технологија међу студентима. *Годишњак за психологију* 10(12), 153-170.
- 53-2. Čičević, S., **Čubranić-Dobrodolac, M.**, Samčović, A. (2012). Student's attitudes towards learning in educational environment, *International Journal of Computer Science Research and Application* 2(1) (Special Issue), 101-108, ISSN 2012-9564
- 53-3. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Нешић, М. (2012). Однос запослених према сценарију промене радног места, *Економски видици* 17(1), 95-119.
- 53-4. **Чубранић, М.**, Добродолац, М. (2008). Руковођење у организацији, *Савремена пошта*, број 2/2008, 22 – 32.

Категорија М64:

- 64-1. **Чубранић Добродолац, М.**, Чичевић, С., Антић, Б., Липовац, К., Трифуновић, А. (2015). Приказ метријских карактеристика различитих DBQ (Manchester Driver Behaviour Questionnaire) упитника, *Књига резимеа 63. Научно-стручни скуп Сабор психолога Србије - Струковни идентитет психолога и међуресорна сарадња*, 27. – 30. мај 2015, Златибор, Србија.
- 64-2. Чичевић, С., **Чубранић Добродолац, М.**, Трифуновић, А., Липовац, К., Антић, Б. (2015). Перцепција брзине кретања возила – поређење у зависности од медија посматрања, *Књига резимеа 63. Научно-стручни скуп „Сабор психолога Србије - Струковни идентитет психолога и међуресорна сарадња“*, 27. – 30. мај 2015, Златибор, Србија.
- 64-3. Трифуновић, А., Чичевић, С., **Чубранић Добродолац, М.**, Липовац, К., Антић, Б. (2015). Полне разлике у перципирању кампања о безбедности саобраћаја, *Књига резимеа 63. Научно-стручни скуп „Сабор психолога Србије - Струковни идентитет психолога и међуресорна сарадња“*, 27. – 30. мај 2015, Златибор, Србија.
- 64-4. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С., Липовац, К., Антић, Б., Трифуновић, А. (2014). Однос између елемената путева и перцепције ризика возача, *Књига резимеа 62. Научно-стручни скуп психолога Србија, Професионални развој психолога*, 96 -96, 28. - 31. мај 2014, Златибор, Србија.
- 64-5. Чичевић, С., Марковић, М., Јоцић, Д., Обрадовић, Ф., **Чубранић-Добродолац, М.**, Липовац, К., Трифуновић, А. (2014). Утицај посматрања агресивних сцена на склоност ка агресивном понашању младих возача, *Књига резимеа 62. Научно-стручни скуп психолога Србија, Професионални развој психолога*, 94 -94, 28. - 31. мај 2014, Златибор, Србија.
- 64-6. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.**, Трифуновић, А., Миленковић, М., Вожни, В. (2014). Нови приступ тестирању препознавања просторних релација предшколске деце у функцији безбедности саобраћаја, *Књига резимеа 62. Научно-стручни скуп психолога Србија, „Професионални развој психолога“*, 93 - 93, 28. - 31. мај 2014, Златибор, Србија.

- 64-7. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С., Липовац, К., Трифуновић, А. (2014). Склоност ка преузимању ризика у вожњи младих возача, *Књига резимеа 62. Научно-стручни скуп психолога Србија, Професионални развој психолога*, 95 -95, 28. - 31. мај 2014, Златибор, Србија.
- 64-8. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С. (2011). Дистракције код возача условљене информационим системима у возилу, *VII Конференција са међународним учешћем „Дани примењене психологије“*, 57 - 57, Ниш, Србија.
- 64-9. **Чубранић-Добродолац, М.**, Чичевић, С., Тубић, В. (2010). Перцепција ризика младих возача, *Књига апстракта са 9. саветовања о техникама регулисања саобраћаја Индикатори у саобраћајном инжењерству*, 38 - 43, Суботица, Србија.
- 64-10. Чичевић, С., **Чубранић-Добродолац, М.** (2010). Ризици и учесталост употребе мобилних телефона код младих возача, *Књига апстракта са 9. саветовања техникама регулисања саобраћаја „Индикатори у саобраћајном инжењерству“*, 32 - 37, Суботица, Србија.
- 64-11. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2009). Стилони учења и професионално усмерење, *Зборник радова са четврте конференције „Дани Примењене психологије: Личност, професионално усмерење и радни контекст“*, 63 – 77, Филозофски факултет, Ниш, Србија.
- 64-12. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2009). Употреба мобилних телефона током вожње, *Књига резимеа са V Конференције „Дани примењене психологије“*, 55 - 63, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Департман за психологију, Ниш, Србија.
- 64-13. **Чубранић, М.**, Чичевић, С. (2009). Примена веб упитника у селекцији кадрова. *Књига резимеа са 57. Научно- стручног скупа „Сабор психолога Србије“*, 58 – 59, Палић, Србија.
- 64-14. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2009). Фактори стреса на раду шалтерских службеника, *Књига резимеа са 57. Научно-стручног скупа „Сабор психолога Србије“*, 63 – 64, Палић, Србија.
- 64-15. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2008). Преференција стилова учења младих возача, *Књига резимеа са 56. Научно-стручног скупа Сабор психолога Србије „Развој и стандардизација у психологији“*, 168 – 169, Копаоник, Србија.
- 64-16. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2008). Фактори саобраћајних незгода и доминантни стилови учења код младих возача, *Књига резимеа са 56. Сабора психолога Србије „Развој и стандардизација у психологији“*, 170 – 171, Копаоник, Србија.
- 64-17. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2008). Повезаност стилова учења и саобраћајних незгода возача, *Књига апстракта са Регионалног саветовања „Саобраћајно инжењерство– ТЕС“*, 82 – 83, Сомбор, Србија.

- 64-18. Чичевић, С., **Чубранић, М.** (2008). Стилoви учења и професионално усмерење, *Књига резимеа са IV Конференције „Дани примењене психологије“*, 28 – 29, Универзитет у Нишу, Филозофски факултет, Департаман за психологију, Ниш, Србија.

Истраживачки пројекти:

- П-1. **Члан тима** - “Анализа литературе из области оспособљавања кандидата за возаче“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2018.
- П-2. **Члан тима** - “Управљање критичном инфраструктуром за одрживи развој у поштанском, комуникационом и железничком сектору Републике Србије“, наручилац: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2011 – 2018.
- П-3. **Члан тима** - “Израда дугорочних планова, програма и услуга стручног усавршавања предавача теоријске обуке“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2016.
- П-4. **Члан тима** - “Израда дугорочних планова, програма и услуга стручног усавршавања предавача теоријске обуке“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2015.
- П-5. **Члан тима** - “Утврђивање образовне потребе лиценцираних предавача теоријске обуке кандидата за возаче – истраживање тренутног нивоа знања и вештина у односу на неопходне компетенције“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2015.
- П-6. **Члан тима** - “Утврђивање образовне потребе лиценцираних предавача теоријске обуке кандидата за возаче – истраживање тренутног нивоа знања и вештина у односу на неопходне компетенције“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2015.
- П-7. **Члан тима** - “Анализа образовне потребе деце предшколског и деце млађег школског узраста са израдом едукативног материјала“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2015.
- П-8. **Члан тима** - “Процена знања, ставова и понашања и психолошког профила возача којима је одузета возачка дозвола са анализом досадашњег процеса и предлогом мера за унапређење“, наручилац: Агенција за безбедност саобраћаја, Република Србија, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2015.
- П-9. **Члан тима** – “Савремене методе за анализу капацитета и нивоа услуге деоница путева“, наручилац: Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, извршилац: Универзитет у Београду - Саобраћајни факултет, 2008 – 2011.

5. ЗАКЉУЧАК И ПРЕДЛОГ

Анализирајући докторску дисертацију, научне доприносе, значај и резултате истраживања, дефинисане моделе и њихову примењивост, Комисија закључује да докторска дисертација кандидаткиње мр Марјане Чубранић-Добродолац у потпуности задовољава све критеријуме, стандарде и услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду и Статутом Саобраћајног факултета. Комисија сматра да се ради о оригиналаном, савременом и значајном научном раду у области саобраћајне психологије, чија примена би значајно допринела унапређењу безбедности учесника у саобраћају и смањењу укупних друштвено-економских последица саобраћајних незгода.

Имајући у виду опус публикованих радова, Комисија такође закључује да је кандидаткиња показала високу способност за самостални научно-истраживачки рад.

Комисија са великим задовољством предлаже Наставно-научном већу да се докторска дисертација под називом "Утицај карактеристика путева на перцепцију ризика и понашање возача" мр Марјане Чубранић-Добродолац, прихвати, изложи на увид јавности и упути на коначно усвајање Већу научних области техничких наука Универзитета у Београду.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Светлана Чичевић, редовни професор
Саобраћајног факултета Универзитета у
Београду,

Проф. др Борис Антић, ванредни професор
Саобраћајног факултета Универзитета у
Београду

Проф. др Миланко Чабаркапа, редовни професор
на Одељењу за психологију Филозофског
факултета Универзитета у Београду

У Београду, 11.04.2018. године